

Liederen. Deel 1

Liederen van huisvlijt

A. van Collem

bron

A. van Collem, *Liederen. Deel 1: Liederen van huisvlijt*. C.A.J. van Dishoeck, Bussum 1917

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/coll001lied01_01/colofon.php

© 2015 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'd', 'b', and 'n' in a stylized, blue, sans-serif font, followed by the lowercase letter 'l' in a similar font. The 'd' and 'b' are connected at the top, and the 'n' is connected to the 'l'.

Gebed te Waalwijk.

O Christus met Uw zacht gelaat,
Marye, die daarneven staat,
    Wil U tot ons bezinnen.
Gij, die den hemel overziet,
Van daar Uw milde oogen biedt,
    Zie onze wereld binnen;
Verhef Uw eens gehoorde stem,
En Uwe hand, en ga tot hem,
    Den meester in de zalen,
Die over onze dagen wikt,
Die over onzen nacht beschikt,
    Van Wien wij arbeid halen.

Zeg hem het klein betaalde loon,
De dagen lang, de korte woon,
    De altijd vochte muren,
De krankheid en het kinderbed,
Het schamel lichtje, neergezet
    Om op het leer te turen,

Waarop mijn man te hamer gaat
 En kloppende zich zelf verslaat,
 Totdat hij ligt versleten.
 Zeg hem, dat elk paar schoenen heeft,
 Voordat het in zijn handen beeft,
 Het bloed van ons gegeten.

O Jezus, kenner van den weg,
 Ga tot den rijken meester, zeg:
 Mijn man is gansch onkrachtig,
 Zijn vel is rul, zijn oog staat geel,
 Een kort geluid komt uit zijn keel,
 En ik ben weder drachtig.
 Gijzelve zei toch: Ga, vermeer
 Ulieden als het zand zoo zeer,
 En even menigvuldig;
 O Jezus, lieve Jezus zoet,
 Mijn âren hebben gansch geen bloed,
 Mijn schoot blijft steeds geduldig.

Marye met Uw hemelkroon,
 Geef Uwe voorspraak tot den Zoon,
 Dat Hij ons koom' te hooren.
 Op Uwe zachte trede ga,
 Dat hij met hemelsche genâ
 In onze hut mag gloren.
 Een beetje ruimte, en wat licht,
 En op mijn armen man's gezicht
 Een weinigje van blijheid,

Dat op zijn arbeid zegen zij, -
O, zoete Jezus, zeg er bij
Het loon; - en wat meer vrijheid.

De Christus met het zacht gelaat,
Marye met het rein gewaad,
In Waalwijk's woning binnen,
Zij, die de wereld overzien
En haar de milde oogen biên, -
Zij staan zich te bezinnen.

Lompensorteerster.

ZIJ ZINGT:

Kleine, groote lompen,
Alle dingen lompen,
Linnen en katoen,
Rood en blauw en groen,
Fladderende todjes,
Afgehaalde vodjes,
Rafeltjes van chap',
Bolle reepjes lap,
Knoopjes van lakeien,
Rokjes van madam,
Die zich laten glijen,
Voor de boterham.
Lompen, lompen, lompen,
Alle dingen lompen,
Linnen en katoen.

Toen God de Heere Adam riep, -
Het was bij tijde, dat hij sliep
En van een Eva droomde; -

Dat hij bij zijn ontwaken zag
 Een meisje, levend in den dag
 En door het licht bestroomde. -
 Lompen, lompen, lompen,
 Alle dingen lompen,
 Linnen en katoen.

Daar Mozes op den Horeb stond
 En droeg de tafels van Verbond
 Voor zijn Israëlieten, -
 Toen zag hij in het dal omtrent
 De kleine priesters met de bent
 Een gouden kalfje gieten. -
 Lompen, lompen, lompen,
 Alle dingen lompen,
 Linnen en katoen.

Toen Jezus in Getsemané
 De schuld der wereld op zich lee,
 Om aan het kruis te sterven. -
 Toen dacht Hij: Mijn herrijzenis
 Zal aan den mensch, die nà mij is,
 De zaligheid doen erven. -
 Lompen, lompen, lompen,
 Alle dingen lompen,
 Linnen en katoen.

De zonne, die zijn gouden kop
 Steekt boven hooge bergen op,

Zendt liefelijke stralen. -
Hij wil de wereld maken blij,
Opdat de mensch gelukkig zij,
Op vlakke, berg en dalen. -
Lompen, lompen, lompen,
Alle dingen lompen,
Linnen en katoen.

Maar, machtiger dan gouden zon
En Mozes, Jezus en de bron
Van Gods geheim bedoelen,
Zal springen uit het menschgemoed
Het Socialisme, en zijn vloed
Zal alle knechtschap spoelen,
En alle rijke lompen,
Lompen, lompen, lompen,
Linnen en katoen,
Rood en blauw en groen,
Fladderende todjes,
Afgehaalde vodjes,
Rafeltjes van chap',
Bolle reepjes lap,
Knoopen van lakeien,
Rokjes van madam,
Die zich laten glijen,
Voor de boterham;
Lompen, lompen, lompen,
Alle dingen lompen,
Linnen en katoen.

Matten vlechten.

Het kleine vrouwtje, rond gebukt,
Het mannetje, in stoel gedrukt -
    Ze grijzen in het kotje;
Hij rukt de biezen uit de schoof
En reikt ze vrouwtje, staand' op stoof, -
    Zij reikt naar het schavotje. -
Schavotje is een hoog toestel,
Daar schuift men biezen aan, op tel. -
    De biezen groeien aan de kreek,
    In 't binnenland, de heidestreek,
        Nabij ons Genemuiden;
    Zij waaien, ongeteld en steil,
    Zoo maar den grond uit, tot het heil,
        Het heil van Genemuiden.

Uit geel' en bruine biezen kan
Een oude vrouw en kleine man
    Saamvlechten een karpetje;
Hij dekt den ketting, zij den slag, -

En als de avond haalt den dag,
Dan gaan zij naar hun bedje.
Het bedje staat van biezen vol,
Het bedje is een biezenhol. -
De biezen groeien aan de kreek,
In 't binnenland, de heidestreek,
Nabij ons Genemuiden;
Zij waaien, ongeteld en steil,
Zoo maar den grond uit, tot het heil,
Het heil van Genemuiden.

Het bedje ligt in diepe scheur
Van grijzig muurtje, bij de deur,
Behangen met gordijntjes.
Daarin te slapen, zijn gekromd,
Totdat de nieuwe morgen komt,
Twee oude menschenlijntjes.
Op hunne handen, klein en teer,
De biezen staan in rijpe zweer. -
De biezen groeien aan de kreek,
In 't binnenland, de heidestreek,
Nabij ons Genemuiden;
Zij waaien, ongeteld en steil,
Zoo maar den grond uit, tot het heil,
Het heil van Genemuiden.

Van biezen stram, van biezen moe,
De beide ziertjes vallen toe
En worden dan begraven;

Vorbij de kreek, daar wacht de hof,
Waarin geborgen wordt de stof
Der beide biezenslaven.
Zij liggen achter biesgeruisch,
Gevouwen, in hun doodenhuis. -
De biezen groeien aan de kreek,
In 't binnenland, de heidestreek,
Nabij ons Genemuiden;
Zij waaien, ongeteld en steil,
Zoo maar den grond uit, tot het heil,
Het heil van Genemuiden.

Bontwever te Gemert.

Uit den vroegen voortijd,
In een woon van bergkrijt,
    Plagge, wier en teer,
    Hol van holenbeer,
    Spoelt en woelt,
Dat de haspels tikken aan de wanden
En de draad heen-om-schiet naar zijn handen,
    Het kleine weverke voor zijn gestoelt.

Ingebukte, tusschen
Een beschot van lussen
Wankel boven hem,
Voet en armenklem;
Spant en plant
Bij het teeken dat zijn voeten wiegen
Hij, het stoelke, dat uit klossen vliegen
    Laat, getwijnde draadjes tot vierkant.

Aan den venster-inham
Kleine droeve oogvlam,
In het huis van plag,
Kruipt voorbij de dag,
Draalt en vleidt
Glijdt als slangen langs de wandverblijven
Deze schuiven huid van gouden schijven
Op het weverke in blauw habijt.

Uit de spoelenklompjes
Vallen ruitenhompjes
Bij den rythme-tik
Tot een kleur-opshik;
Werkertje, vol vuur
En hij spant de draadjes zonder glissen,
Meester heeft geen vezeltje te missen,
'Meester geeft vijf centjes ieder uur'!

De koperling.

In deze tent, wij zullen u vertoonen
De moeder van de menschheid, zoekend rijst;
Haar oude tastend handje weg aanwijst;
Een koperling komt om de twee uur loonen.

Wat zijn twee uren in tijds eeuwigheid?
Een vlokje blauws, tot streepjes weggedreven;
Maar koper is een tastbaar tikkend feit,
En van twee koperlingen kan zij leven.

Week-in, week-uit, om het bedongen geld,
Ligt zoo het moedermensch naar rijst te graaien
Met uitgesperde vingers op de belt,
Waaruit bij vlagen komen geuren waaien.

Zij heeft te komen dagelijks, contant,
Om alle week te winnen honderd spieën. -
Zij heeft een rechter en een linker hand,
Twee oogen, mond en hart, een schoot en knieën.

Zij heeft een hand. - De hand is een sieraad,
 De hand kan zien en denken en verhalen
 En op het doek soms bevende vertalen,
 Wat in de menschenziel geschilderd staat.

Zij heeft een mond. - De mond kan sprookjes zeggen,
 Ontbloeid aan kinderlijke fantasie,
 Het nooit getaste in de woorden leggen,
 Alsof ge 't voor Uw oogen leven zie.

Zij heeft ook oogen. - Oogen zijn getwee
 Een glanzend wonder, waaruit komt geblonken,
 De schatten van de binnenwaartsche zee,
 De ziel der menschheid in ons neergezonken.

En al die dingen zijn geen duit meer waard
 Voor deze vrouw, die zich weet uit te rekken
 En uit de belt van stof de korrels trekken,
 Dan honderd koperlingen, wèl gegaard.

Maar onze handen zullen eens afrukken
 De wereld uit zijn voeg, dat stort inéén
 De bouw om dit bedrijf, tot goore stukken
 Belt van glas en puin en kalk en steen.

En onze monden zullen eens uitschreeuwen
 Den zegetocht der werkers op de aard',
 En luiden in het nieuwe vrije leven
 Het Socialisme, ons geopenbaard.

En deze oogen zullen eens aanschouwen
De moeder, die voor koperling neerligt,
Opgaan als edelste van alle vrouwen,
Een heerscheresse onder zonnelicht.

Wees stil mijn mond, die sprookjes wilde zeggen,
Ontbloeid aan kinderlijke fantasie,
Het nooit geziene in de woorden leggen,
Die gij dan voor uw oog gebeuren zie.

Wees stil, wees stil - wij moeten u vertoonen
De menschenmoeder zoekend naar wat rijst;
Haar gele tastend handje weg aanwijst;
En koperling komt alle twee uur loonen.

De advertentie.

Ik neem mijn hoed af en ik zie u aan;
Ik lach beschaafd en wijs: dit is mijn jasje,
Volkomen uitgesneden tot raglaan,
En omgeboord, aan beide zijden taschje.

Mijn stof is van het kemelharig wol,
Zooals profeten in woestijn verslijten,
Ze doen daarover vijftig jaren vol;
Voor zij 't droegen, droegen het de geiten.

Wel duizend dezer kemels, uit de hand,
En daarvan wol, kocht ik in armoetijden;
De vezels spon een stoffenfabrikant,
Die van zijn concurrenten had te lijden.

En duizend werkers in een groote stad,
Die armoe leden in de winterdagen,
Kocht ik per week voor kleine centenschat,
Ik liet ze niet vergeefs om arbeid vragen.

Ik sloeg ze op, per zitplaats in een woon,
Zeer hoog behuifd, met licht van felle ruiten; -
En ieder hunner geeft wat van zijn loon; -
Ik kan ze toch niet huizen van *mijn* duiten!

Bij *mij* staat niet de hooge teringman
Gebogen aan de nimmerzatte bouten,
En perst zich uit al wat hij persen kan,
De longen vol van zwavel uit de houten.

Je ziet zijn kind'ren niet, uit school, in huis
De magere armpjes naar de mouwen rekken,
Met kleine tandjes bijten af het pluis,
Of vlugge-weg de rijgedraadjes trekken.

Je ziet hier niet zijn teere jonge vrouw
Volzwanger en ontijdiglijk verbogen,
Met vlugge voeten trappen gauw, gauw, gauw,
De stalen naald komt door de wol gevlogen.

Je hoort hier niet de kerming en het leed,
Je ziet den man niet in een rooddoek spuwen
En veegen af verbeten mondespleet
En stiekum weg het vochte doekje duwen.

Dit alles moog geschieden waar het wil,
In *mijn* fabriek riekt alles naar gezondheid;
De vingers staan geen oogenblikje stil,
Tenzij er een door 't jachten voor den grond leit.

Wij maken jassen die perfekte staan,
Onslijtbaar kemelhaar en opperbestig;
Een aangemeten, Engelsche raglaan
Tot kleinen prijs van negen gulden zestig.

Het is te geef, om niet, het is een prik;
Ons fabrikaat vliegt weg bij groote hoopen;
Wij kunnen het niet af, het wordt te dik: -
Ik ga weer spoedig nieuwe geitjes koopen.

De heilige familie.

De schemer aan de wanden is verschenen,
En golft zijn paars gesluier naar den vloer;
De zon trekt om het kleine venster henen
En heeft een plek gesmeed van peerlemoer.

Een stoel, een tafel en de kinderwiege
Zijn aangezongen door het scheidensuur,
De hooge schouw wil diepe tinten wiegen,
De kamer staat in fluisterend getuur.

Er is de zoete aarzeling vernomen,
Een zilvren stem iets wenschte en begon.
Zich uit-te-zeggen op aanbidlijk schromen,
Terwijl de stilte blauwen mantel spon.

Bij plooierval, van donker, neergezegen
Op het vernis van bruinen achtergrond,
Loomt zware man in nauwelijksch bewegen,
Die zacht getuur uit donkre oogen zond.

Vóór hem een nis, gebouwd uit dwalend duister;
Hij ziet in diepte krans van witgoud licht,
En half verholten, half in zonneluister,
De moeder en het kind bijeene, dicht.

In zelfvergeten zit zij neergedoken,
Zij luistert in den zachten ademhaal;
Zij heeft de armen liefelijk omstroken,
Het kind ligt bij haar hart ten heilig maal.

Zij voelt zijn drinken en de moederweelde
Uit gulle porie van haar borsten vloeit;
Zij voelt het wezen, dat haar schoot uitbeeldde,
Zij voelt het lijf, dat aan haar lichaam groeit.

De kamer gaat in duisterheid wegzinken;
Er is geen schemer meer noch gouden licht;
De man hoort niets dan zacht het ademdrinken:
Hij ziet van kind noch moeder het gezicht.

Hij hoort alleen het ruischend leven geven,
Hij hoort het leven nemende geluid,
Hij hoort alleen het stil gewijde beven:
De bron des levens, die zich opensluit.

Het meisje.

Altijd is haar deurtje open
Voor den kruier en den kok
En het joodje, dat verkoopen
Hangjas wil en kleed en klok.

In het steegje, voor de ramen,
In het los-gesponnen jak,
Breidt zij hare uren samen
Aan een glimmend tafel-vlak.

Maar des avonds gaat zij duwen
Tot een hoopje bij het bed
Breinaald en het wollen kluwen,
En de tafel wordt verzet.

Zingend wast zij haar gezichtje,
Zet de haren in de was,
Kapt zich bij een vlekken lichtje
Voor een stukje spiegelglas.

Uit een bruine kast verborgen
Haalt zij ochtendsche japon,
Want de avond is haar morgen
En het maantje is haar zon.

In haar uitgebilde kleedje
Zet zij zich dan aan de deur,
En de kamer, op een sneedje,
Laat door-schemeren gekleur.

Van het steegje zonder vonking,
- Alle lijnen liggen dof -
Wordt haar huisje dan de lonking
Die het oog der mannen trof.

En zij komen, aan-getrokken,
Toe-geslopen als een dief
Langs de vunze huizen-brokken
Bij het wachtend zoete-lief,

Dat des nachts zit in haar kleedje
Op een stoeltje aan de deur,
En alleen maar wordt een beetje
Bleeker, dagelijks, van kleur.

Altijd is haar deurtje open
Voor den kruier en den kok
En het joodje, dat verkoopen
Hangjas wil en kleed en klok.

De straatveeg.

Is geneigd om alles aan te bijten,
Loopt, wanneer men haar te loopen zegt,
Komt haar voeten aan de straten slijten,
Heeft zich voor de heeren heengelegd;

Draagt uit kroegen kruiken drank voor mannen,
Kraait, wanneer men borrels in haar giet,
Lacht, in wezenlooze sfeer gebannen,
Danst, wanneer men haar te dansen stiet;

Werd geschopt en vroeg om nog wat schoppen,
Aaide naar de vuist, die haar beklemmt,
Liet zich op de arme borsten kloppen,
Zet zich voor een centje in haar hemd.

Haar gelaat is vel, doorgloeid van vlekken,
Lichtloos staan de oogen uitgepeld,
Onbeweeglijk zijn de wezenstrekken
En haar neus is puntig opgespeld;

Aan haar rokrand draagt zij drek van vaarzen
En haar luttig hoedje is wat stroo,
En haar schoudertjes beweegt zij bloo
En haar voetjes steken in manslaarzen.

Heen en weer getrapt en weggeslagen
Uit danshuizen op de morgenstraat,
Heeft zij zich gehavend weggedragen
Naar de schuwe steeg, die zij ingaat;

Schuifelt aan de trappen met haar schenen;
Hooft het vreugdeblafje van haar hond;
Iets van mensch'lijkheid is toen verschenen
Om het masker van haar dooden mond.

Stabat mater.**I.**

Stond zij bij de steeg en wachtte,
Haar jong lichaam weg te geven;
Die het zagen, tot hen lachte
Zij een moede glimlach, even.

Niets is harer; deze tanden,
Deze oogen, deze voeten,
Deze borsten; alle moeten
Willig worden in uw handen.

Wilt gij dat zij hene-kniele, -
Met haar tanden kussend bijte', -
Al naardien het u gevele,
Zullen zij der opdracht kwijten.

Neem dan hene, ze zijn uwer:
Kus verholen, en omarmen,
En het spreken liefde-schuwer,
En het liggen in haar armen.

In de steeg weet ik een kamer,
Afgelegen en ter zijde; -
Broeing geeft het kleine raam er,
Daarheen wil ik u geleiden.

Op de trappen staat het duister,
Van een oud-geworden zwijgen,
Zonder spreken of gefluister,
Zullen wij daarbinnen stijgen.

In het wankele en stille
Kamertje, gelijk een tente,
Om wat armelijke centen,
Daar zal ik u zijn ter wille.

Heb geen vreeze dat mijn oogen
Of mijn glimlach zullen groeten,
Als ik op de straten moge
U met uwe vrouw ontmoeten.

Deze, die als ik zich schenken,
Zeggen niet, noch noemen namen,
Zij vergeten te herdenken
Mannen, die tot hen inkwamen.

Kom dan, gij zult veilig wezen;
Ik wil u mijn lichaam toonen,
Al uwe gedachten lezen; -
Maar gij moet mij ook beloonen.

II.

In de kamer, als de deuren
Dichtgaan op de leege straten
En gij hebt het huis verlaten,
Wil iets wonderlijks gebeuren.

In het afgedakte boven
Waarin gij haar hebt vernederd,
Wordt iets lichtelijk verschoven, -
Stijgt een kreetje, zwak gevederd;

Tast en trantelt aan de wanden;
Gaat een dwaallichtje ontsteken;
Zilver en blauw lichtend teeken,
Danst er met omnachte randen.

Uit de kribbe die, verloren,
Staat in duistere kuil geborgen,
Werd een klein geluid geboren,
Bevende als straal in morgen;

Liep de kamer in, ontstak er
Aan de dicht gegroeide kleuren,
Tintelingen en verbrak er
Schemering aan slot en deuren;

Bleef aan de paneelen strijken;
Liet de lage ruimte springen,

Dat de gore wanden gingen
Voor de luide stralen wijken.

En de duistere mansaarde
In het jonge kinderkrijten
Hoorde gouden stralen splijten, -
Zooals hoort de donk're aarde.

Als het on-ontkoombaar gloren
Van den eeuwig jongen uchtend,
Door het universum zuchtend,
Aan den hemel wordt geboren.

Toen, - van zaligheid doorhuiverd,
Stond gij, nederige arme
Moeder, door het licht gezuiverd,
Met het kind in uwe armen.

En u lachende vergetend,
Met uw trekken, licht-doortrokken,
Naar de heerlijkheid getrokken,
Met uw oog den hemel metend, -

Werd gij lichtend als de aarde, -
De vernederde beminde
Door het gouden zonne kinde
Opgehevene, verklaarde.

De moeder.

In haar bedstede, bij het jonge licht
Door helle vensters van den nieuwen morgen,
Lekker in koester-warme spreij geborgen,
De jonge moeder; - stil is haar gezicht; -

De sfeer om haar is blank en teer en rein;
Er is een spel van fijn gevloeiide tinten
Langs schouw en wand en vloer en blauwe binten,
Als waar de kamer bevend porcelein.

Uit kleine deur die open is gegaan,
Behoedzaam, bij aanklinken niet te breken
De brooze stilte die hij hoorde spreken,
Een donk're man is hoog getreden aan.

De hand die zij uitstreckte, met het eelt
Der harde vuisten heeft hij omgevangen;
De sterke man, die tot haar stond, bevangen,
Z'n oogen hebben haar gelaat gestreeld.

Naast haar het kleine wezen dat hij zag,
 Volmaakt uit heil'ge moeder-schoot geboren,
 Te slapen onder bevend gulle gloren
 Als een zoet levend wonder nederlag.

In kamerstilte speelde gouden zon; -
 Die ging de moeder en het kind aanstrijken;
 Zij lagen lieflijk als elkaar's gelijken: -
 In aarzeling de donk're man begon: -

‘Beneden, bij den kleinen karre-jood,
 Daar is een kindje als bij ons gekomen;
 De moeder heeft het schreien niet vernomen,
 Zij ligt gedoken, en zij is in nood.

‘En voor het kindje is geen voedsel meer,
 En in het huis is niets om uit te deelen;
 Nu zien zij stil... Zou jij het kunnen velen?
 Mogen ze 't brengen - voor 'n enk'le keer?’

Niets dan een lach, die lichtende verschijnt
 Uit dezen die in lieflijkheden staren,
 Ging het gelaat der jonge moeder klaren
 En heeft de oogen van den man verreind.

Zij vroeg het kind, dat als een wassen wicht
 Gebracht werd uit het bed der armoe-buren; -
 Een aarzeling beving haar bij het turen; -
 Toen nam zij het en heeft zich opgericht.

‘Neem,’ zei zij, ‘neem,’ en suizende begon
 De stroom der weelde op een klank te loopen;
 Het kind bracht toen de flauwe oogen open,...
 Het jonge kind een zoete lach gewon.

‘Neem,’ zei zij, ‘neem,’ - maar een geschrei verhief
 Zich neven haar en groeide tot fel krijten; -
 Zij voelt het vreemde kind zich in haar bijten
 En ziet, hoe in háár kind zich honger hief.

Toen schreeuwde het moeder-dier; - een vlam sloeg op!...
 Zij heeft ze beide koesterend genomen,
 Zij heeft ze aangelegd aan twee paar stroomen
 Die springen op uit ééne harte kloep.

‘Neem, zei zij, ‘neem, - neem van mijn lijf, mijn bloed,
 Neem van de ajers, in mij uitgesprongen, -
 Houdt uwe monden tot mij aangedrongen,
 Dat ik u domp'le in den wilden vloed...’

* * *

Niets dan de stilte en het gouden licht...
 Het ging de beide kinderen aanstrijken,
 Zij lagen lieflijk als elkaar's gelijken, -
 En tusschen hen de moeder, opgericht.

De wake.

'Pastor zei, hij zou de keerse branden;
Pastor zei, hij zou de misse lezen,
Brenge tot Maria offerande,
Moeder Gods zou onzen knaap genezen.

In ons kerkje gaat de wierook stijgen
En Maria geeft haar glimlach teeder;
Buigen doet de priester en zich neigen;
Voor zijn voeten daalt genade neder.

Wellicht Jezus zelve wil hij komen,
Uit de voorspraak van zijn hart gezonden,
Brenge van de zalve zijner wonden,
Die het heiligende lijf ontstroemen.

Wees nu stil, mijn knechtje, vroom en moedig,
Blijf gelooven in den lieven Heere,
Die de booze ziekte zal bezweren, -
Jezus, onze lieve God, komt spoedig!

Koortsig ligt het kind, de oogen open,
 In te drinken druppels van den balsem,
 Die uit vaders woorden komt gedropen,
 Die verzoet der vele pijnen alsem.

En hij hoort de buitendeur zacht wijken, -
 Binnen treedt de armelijke wanden
 En gaat zoete lavenis aanreiken
 Jezus zelve met doorboorde handen.

En hij ziet den Heiland wuivend stillen
 Deze koortsen, die zijn keeltje schroeien,
 En hij voelt de pijnen van zich vloeien; -
 En zijn hartje stil wordt, - zonder willen; -

En hij lacht nog; - wiegend heengedragen
 Op een wolken-spreiend zalig zingen, -
 Ver weg - o zoo ver, naar hemellagen,
 Waar veel zoete armen hem omvingen.

* * *

‘Als Gij wilt, o Jezu,’ - bidt de vader,
 En zijn stem verschroeit tot smeekend spreken -
 ‘En gij treedt mijn arme sponde nader,
 En Gij wilt de booze ziekte breken; -

Zie, zijn teere handjes uit de schelle
 Zullen voortaan klare klanken gieten,
 Alsof druppen Uwer wonden vlieten,
 In de vroege luist'rende kapelle.

En een lijnenkleed met blauwe stroken
 En een rooden koorrok zal hij dragen,
 Om zijn teere hals de fijne krage,
 Kantwerk, van veel kruisjes klein doorbroken.

En mijn oude handen zullen raken,
 Teederlijk, den voortaan U gewijde,
 En mijn mond zal Uwen naam belijden,
 In de nachten en bij morgenwake.

En Gij zult hem zijn gelijk een Vader, -
 Maar ik zal een vreemde voor hem wezen,
 En Gij zult hem zijn op aarde nader; -
 Jezu, wil Gij onzen zoon genezen.'

* * *

Denkend stapt de priester van den drempel,
 Heeft gelezen dienst van stille aandacht,
 Heeft gesloten deur van kleinen tempel, -
 En treedt binnen in den hoogen maannacht.

Vóór hem liggen duizend gouden sterren
Uit te kijken aan de hemelstranden
En te groeten onafzienbaar verre
Vonkeling op de bedauwde landen.

Het gevlek der vlakke gaat verloren;
Kleine huisjes van het dorpje rijzen,
Zingen uit hun steentjes oude wijzen,
Adem van de stilte wordt geboren.

En de priester bij den blauwen toover
Van de sterren, vallend op de velden,
Die de vonkeling van God vermelden,
Nogmaals bidt zijn litanije over: -

‘Jezu, in Uw hoog paleis ten trone,
God van liefde, wijd en ongemeten;
Die geworden zijt des menschen zone,
Die het leed der aarde hebt gegeten: -

Zie, om de genade Uwer wonden,
Heelend op ons zieke knaapje neder,
Laat mij gaan den ouden man verkonden:
“Jezus daalt genezend op u neder.””

Droomend beeft der priester-stem gefluister
Als het vallen van vergeelde blaren; -
Aan den hemel komt de nachtwind varen; -
Over veld en wegen zinkt het duister.

Incarnatie.

Het kleine boograam bij het late licht,
En in de hooge cel het fijne suizen,
De witte wanden beven opgericht,
De stilte trekt door de gewijde kluize.

Er werd gehoord een wonderlijk bevel,
Er is gefluisterd in de stilte binnen,
De jonge monnik luistert en een spel
Van zoet verbeelden gaat in hem beginnen.

Aan lichtend hemeldiep een verre baan,
Maria reine Maged komt geschreden,
Haar blanke voeten raken wolken aan,
Hare gestalte lieflijk is beleden.

Zij draagt den blauwen mantel en haar kroon,
De kelken harer handen zijn geheven,
De geur van wierook stijgt om haren troon
Waaraan de kleine engelen zingend zweven.

Haar blanke voorhoofd witte glanzen heeft,
Dit zijn de in haar wonende gedachten,
En om haar mond een droeven glimlach leeft,
Ziet zij den weg die haar op aarde wachtte.

Lachte de jonge vrouw zoo niet, die hij
Zag opgericht langs de kruisbogen schrijden? -
Het was bij vesperklok en avondtij,
Aan een klein venster ging wat licht verglijden;

Toen boog zij zich en heeft zeer zacht geraakt
Met haar gelaat het weefsel zijner handen; -
In deze stonde werd hij wit gemaakt,
Een zoete pijn ging als een vlam ontbranden.

Het kleine boograam aan het late licht,
En in de hooge cel het fijne suizen,
De jonge monnik luistert opgericht,
De stilte trekt door de gewijde kluizen.

Opgang.

Hef uw hoofd, dat gij de sterren ziet
Fonkelen aan de wijd-spansche bogen
En voor u ligt der aarde diep verschiet,
Een bevend dal, van blauwe rook bevolgen.

Dan, met den glans der sterren in uw hoofd,
De spanning van den hemel in uw handen,
Ga tot wezens die, van glans beroofd,
Neerliggen op de aarzelende landen.

Zeg hun, dat gij in blauwe verten zaagt,
En hemeldiepten lachend hebt gemeten,
Dat gij, als zij, roemloos ter aarde laagt,
Maar van de gouden vruchten hebt gegeten

Die bloeien op de tafels van den nacht,
En zijn geschikt op zeldzaam vele wijze; -
Kwam heel de menschheid nemen van hun pracht,
Daar bleef voor nieuwe menschheid nieuwe spijze.

Nu mogen zij met u gaan ten festijn
En zich verheffen tot een vrij gewemel,
En in hun oogen zullen sterren zijn,
En in hun denken diepte van den hemel.

Vrolijke optocht.

Wereld, houdt uw dag bereid: -
Heden is opstandigheid!
Al wie van den geldman leeft,
Hem zijn arbeidsdagen geeft,
Aan zijn wil is onderdaan,
Is eenswillend opgestaan.

Tot een saam gesloten stoet,
Daver in den sterken voet,
Zonnevreugd op het gelaat,
Onder vaan die wapper gaat,
Storten zij een dicht geluid,
Regen vrijheidszangen uit.

Op de klinkers van den grond
Gaan zij klankeschuddend rond,
Houden een wijd stralen net,
In de luchten opgezet,
En zij weven al maar voort
Gouden webben van akkoord.

Door de mazen valt het licht
Op hun zingend aangezicht,
Op de oogen, stout en snel,
Op de schouders, zonder tel; -
Heel het wereldsche bestand,
Heeft hier oogen, mond en hand.

Al het kostelijk cement: -
Arbeidskracht, het element
Dat de wereld houdt bijeen,
Vonkelt door de sterren heen,
Geeft de zeeën zijn maatslag,
Staat gestegen in den dag.

En die kerels gaan nu om,
Weg te stooten eigendom
En te maken alles vrij:
Land en goed en spinnerij,
Zilver, eêlsteen en brokaat, -
Dat de wereld bolder staat.

En een nieuwe schoonheid moet
Stroomen in het menschenbloed,
Want er zijn geen knechten meer;
En de slavernij is neer,
En de roode vaan is vlag,
En de arbeid is gezag.

Hoor nu zingen een akkoord
Van de nieuwe schoonheid voort;
Allen die een lied verstaan,
Voelen toekomst open gaan; -
Maar de geldman zit in nood,
Want zijn maatschappij gaat dood.

Wereld houdt uw dag bereid: -
Heden is opstandigheid!
Heden wordt het pleit berecht,
Van den loonheer en zijn knecht;
Heden is het eind nabij
Van gezwoeg en kuiperij!

De moejik.

Land en hemel en de wijde stroomen
En de takken-spartelende boomen
En de steppen, eeuwig opgericht
In de nachten en bij ochtendlicht, -

En wij zelve, deze stervelingen,
Die langs veld en wei en beemden gingen
Naar den akker in de morgenwaak,
Te verrichten vreugdelooze taak...

Om ons heen is zwijgen de kleedije,
Neergelegd van af de heuvelrijen
Naar de voeten dezer, die maar voort
Stappen naar een altijd wachtend oord.

Ginder is de horizon geladen;
Ginder, aan het einde onzer paden,
Trekt de wiegeling van koren blond,
Gouden glinsters in den morgenstond.

En wij mannen, ruischende te maaien,
Komen scherpe blanke zeisen zwaaien. -
Hei, hoe gouden veld voorover glee; -
Hemelen en aarde wiegden mee.

Middag werd het; op de verre vlakke
Uit den hemel roode vuurhaard zakte;
Koper sloeg de zeise in de zon;
Uit ons, maaiers, donker lied begon: -

‘Wijd ligt de hemel en wijd ligt het land,
Diep zijn de bosschen van Samarkand,
Hoog gaan de bergen den horizon uit, -
Klein gaat de moejik en klein zijn geluid.

‘Trotsch gaan de wolken hun eeuwige reis,
Trotsch gaat de Czaar in zijn witte paleis;
Van goud zijn de zetels, van goud is het kruis, -
Laag is de moejik en laag is zijn huis.

Vol zijn de stroomen en zeeën van visch,
Vol zijn de tafels der rijken ten disch,
Vol zijn de vrouwen van lichtende praal, -
Bleek zit de vrouw van den moejik ten maal.

‘Diep wacht de Godheid wit lichtend in licht,
Vóór zich de schalen van 't hemelsch gericht;
Op gaat de rijkaard en nadert den troon, -
Laag zinkt de moejik en daalt tot zijn woon.

Eens, als de Godheid doorzien heeft het spel
Der wiegende schalen die, wegende snel,
Drijven in feilloos oneindige keer
Den rijkaard omhoog en den moejik ter neer, -

Dan zal hij gruizen de schalen als glas,
Maken de wereld weer zooals zij was:
Tuim'lende ruimte van duister alom,
Zonlooze, kleurlooze, kokende kom.

'Weer als weleer zal opheffen het hoofd
Moejik, mijn broeder; heeft er gekloofd
Hemel en aarde en zeeën van-een,
Maakte gereedschap van hout en van steen.

Trekt uit de stroomen het glinsterende net,
Staat op de velden en heeft er gewet
Kouter en zeise, waarmee hij versloeg
Het leger der halmen dat d'aarde opdroeg; -

Bouwde paleizen en kerk en altaar,
Zette ten zetel den zwijgenden Czaar,
Riep, met de spade gebogen ten grond,
Hoog uit den akker den korenaar blond.

Wijd wordt de hemel en wijd wordt het land;
Diep worden bosschen te Samarkand;
Hoog gaan de bergen den horizon uit; -
Klein blijft de moejik en klein zijn geluid.

Wit gaan de wolken hun westersche reis,
Blank gaat de Czaar in zijn witte paleis;
Goud staan de zetels, van goud blinkt het kruis; -
Goor blijft de moejik en goor blijft zijn huis.

Zeeën en stroomen zijn schubbig van visch;
Lichtend staan tafels der rijken ten disch;
Hoog zitten vrouwen in vonkende praal; -
Laag zit de vrouw van den moejik ten maal.

Weer zit de Godheid witlichtend in licht,
Weer gaan de schalen van 't hemelsch gericht,
Weer komen rijken aanzweven den troon, -
Weer daalt de moejik en zakt tot zijn woon.'

Land en hemel en de wijde stroomen
En de takken-spartelende boomen
En de steppen, eeuwig opgericht
In de nachten en bij morgenlicht....

En wij zijn de kleine stervelingen
Die langs beemd en wei en velden gingen
Naar den akker, in de morgenwaak,
Te verrichten vreugdelooze taak.

De steeg.

Zult gij willen, die ik wacht,
Komen op uw voeten zacht,
Mijn dag te verblijden. -
Daar ik tot u hene-lag,
Droomende, dat ik u zag
Voor mijn oogen schrijden...

Droeg uw haren fonkeling
Neder tot de gordeling
Van uw kleed, wit-zijden;
Uit uw donker oogen-diep,
Klom de stemme die mij riep,
Op te gaan, wij beiden.

Door de stad ging uwe voet
Tot een steege, waar de stoet
Huizen wordt gescheiden; -
Uwe kinders wonen daar:
Kleine jood en proletaar
En de stratenmeiden.

Ginder wachten huizen stil
Onder winter-avond's wil
In wol-witten kragen.
Dak en poorte en kozijn,
Velletjes van hermelijn
Houden zij gedragen.

Bij den krommert, waar de steeg
Tot een brokkelpoortje zeeg,
Staat een schevend muurtje;
Enkele lantaaren zond
Gouden schijven in het rond,
Plekkende het schuurtje.

Op een schuivend gouden net
Hebt gij uwen voet gezet...
En er ging gebeuren:
Bij het heffen uwer hand
Wilde wijken weg de wand,
Open ging de deure.

En in schemergore kluis
Trad het lichtende geruisch
Van uw zingend wezen;
En gij boogt nabij den hoek,
Waar, gewikkeld in een doek
Leefde luttel wezen.

Kindje dat ginds slapend lag,
 Kreeg een goudenen glimlach
 Bij uw teeder kijken;
 Langs zijn wangen en de kier
 Zijner wimpers, formulier
 Uwe hand ging strijken.

* * *

‘Zang van zuiv're woorden,’ sprak
 Uwe stem, die stilte brak,
 ‘Zal eens uit u komen.
 In uw hoofdje sluit ik op, -
 In uw warme harte-klop,
 Weefsel van veel droomen.

Zelve zult gij weten niet,
 Wat in dezen nacht geschiedt
 Heen om uwe sponde.
 Uwe broeders slapen voort,
 Van mijn toover ongestoord,
 Ademend de monden.

Wel zult gij gelijke zijn
 Van hun wezen, maar in schijn,
 Want in de verblijven
 Uwer ziele zal de steeg
 Het veel-kleurige beweeg
 Van haar leven schrijven.

Kleine gore jodenman
Trekt er aan zijn karre, van
Vroegmis tot den avond;
Lorren komen uit zijn keel,
Vodden, pijp en kachelsteel
En een kleed gehavend.

‘Ingevreten kale kop
Steekt hij naar de huizen op,
Vodde, Vodde, Vodde.
Schuifelende roept het woord
Zijn versleten leven voort;
Vodde, Vodde, Vodde.

Tuimeldeurtje op een kier
Hooft gij maken rinkelier
Op een tinnen schelle.
Vrouwetjes in kamerjak
Dragen buiten pot en bak,
Komen iets vertellen.

Dan stapt leven door de steeg:
Stroom van werkers in beweeg,
Naar de karreweien;
In den knapzak, op den rug,
Ketels dragen zij en kuch,
Waaraan zij maaltijen.

Kracht die in hun ajers zwelt,
Kracht die uit hun oogen snelt,
Gaan zij te verkoopen;
Voor een dagloon in de hand
Dragen zij 's werelds bestand, -
Dagloon zal hen sloopen.

Bij de smidse in de schouw
Ziet gij razende flambouw
Uit het vuur geblazen;
Op de bout die gloeiend lag,
Komt gestage' hamerslag
Tikken klank uit glazen.

En van vensters vallen neer
Hengsel, beugel en blindeer.
Die den inkijk sluiten;
Open ligt de slagerij
En een groeze kommenij, -
Prentjes aan de ruiten.

Nu begint de dag zijn loop
Aan het hoogveld, en er droop
Vonkeling van spetten;
Aan den hemel sloeg een vlam,
Waar de zon de steeg in kwam
Voetstappen te zetten.

Wit en gouden wou hij zijn,
En hij liet door vlamden schijn
Achter zich aandansen;
Van de daken tot het pad,
In de kleine stege-stad,
Stiet hij gouden lansen.

En de gore huizen-ris
Ging toen druipen van vernis;
Langs portaal en goten;
Van de gevels, verweloos,
Langs de vensters, geel en voos,
Goudlak werd gegoten.

Tot vergloeien ging zijn schijn
En der huizen vunzig zijn
In verval van kleuren, -
Naar de geel geworden lucht,
Als een schemerend gehucht,
Kwam zijn lijnen beuren.

En de werkers komen weer
Van den arbeid, in hun keer,
Tot de armoe-wanden, -
En het joodje, dat zijn kar,
Stil geworden en oog-star,
Houdt aan vodde handen.

Avond beefde aan hun voet,
Avond beefde in hun bloed,
En zij gaan als grijzen:
Ongewis en vreemd van stap,
Tastende afsleetsche trap,
Van de steegpaleizen.

Toen heeft duisternis omvat
Uwe steeg, die Vreugdestad
Uit Nippon ging lijken:
Goud en geelend: door de kom,
Dwalen helle stippels om,
Als in Geisha-wijken.

En de brokkelende steeg,
Die een ooster-glim verkreeg,
Hing vol stille vlammen;
Vlugge streepen van karmijn,
Vloeiden langs de gele lijn
Van de huizenkammen.

En de deuren op den nacht
Gaven klank en lieten zacht
Treden-uit de bruiden;
Op de stil geworden straat
Hun wijdvlossige gewaad
Ging zijn kleuren luiden.

En een venster schoof omhoog
Aan den voortgeplanten boog
Van de murwe hokken;
Bij het vleiend roode licht
Kwam te schemeren gezicht,
Bleek in zwarte lokken.

Hoordet gij haar kleine stem
Zingen een ver lied van hem,
Die haar heeft verlaten?
De begeerde droefenis
Die in alle schoonheid is,
Heeft hij haar gelaten.

Toen zij zong haar melodij,
Een oneindig medelij
Werd in u geboren,
En uw luisteren aldaar,
Als een priester tot altaar,
Heeft u uitverkoren.

“Slaap nu,” sprak de stemme zacht
Want verkleuren gaat de nacht;
Dageraad wil blinken.
Om het schemerende huis
Wordt geboren een gedruisch
En ik hef de klinke.’

Buiten lag de vale steeg
In het stervende beweeg
Van haar vunze hokken,
Maar gij zelve als een stad,
Waart gestegen, en gij hadt
Om u klank van klokken.

En gij werdt gelijk de dag
Stralende, daar ik u zag
Naar den einder schrijden,
Met uw haren-vonkeling
Neder tot de gordeling
Van uw kleed, wit-zijden.

En nu wacht ik op den nacht,
Waarin gij wilt komen, zacht,
Mij te gaan verblijden
Met uw oogen, stil en diep,
En uw stemme die eens riep,
Op te gaan, wij beiden.

Het oude en het nieuwe beeld.

Het Oude Beeld.

(De Kerk).

I.

Is uit droomen opgestegen,
Werd in steen op aard gezet,
Steigert met haar lijn-bewegen,
Draagt in klokken haar gebed.

Schaduw dwaalt om voeg en steenen,
Aan de vensters zingt het licht,
Glasfiguren zijn verschenen,
Hebben handen opgericht.

Binnen diepe dallen huiven
Wezens, waarin vreeze woont,
Bukkende gestalten schuiven
Nader, waar Maria troont, -

Zit geheven ten genade
Met den mantel in haar nis,
En haar zoete schoot beladen
Van het kinde Jezus is.

En haar heilig hart, gekorven,
Beeft in schemer van den dood,
Want zij weet haar zoon gestorven
En hij leeft op haren schoot.

Tusschen Moeder en den Zone
Fluisterend gesprek aanzweeft...
Bloed en Edik en een Krone,
Hebben lichtelijk gebeefd.

Uit haar aardsche leed gestegen
Is de liefelijke lach,
En zij ziet den Zone tegen,
En haar oogen zijn de dag.

Zij, die komen haar te groeten,
In een blanke stilte zijn;
Over nederige voeten,
Aarzelende valt een schijn.

Naar het altaar heen gedragen,
Goud gekruisigd den talaar,
Ligt de priester, en zijn trage
Donkerroode stem stijgt zwaar.

Langs de grijs gebogen lanen
Wiegen kleuren van een lied,
Wit en goud doorblauwde banen,
En Maria hoort en ziet:

* * *

‘Wees gegroet, Maria, boven
Alle Vrouwen, lof en eer,
Reine maged uit Jehoven,
Die geboren heeft den Heer.

Om wier aangezicht de sterre
Lieflijk blonk te Betlehem,
In den nacht, toen gij van verre
Daaldet tot Jeruzalem.

In een kribbe, bij den osse,
In een armelijke stal,
Lieflijke, moest gij verlossen
Die Verlosser worden zal:

Jezus, tot de Aard' gezonden
Door den opper-majesteit,
Uit wiens reinigende wonden
Stroomt de hemelzaligheid.

En gij stondt, o smarten rijke
Moeder, in uw tranen kleed

Bij het kruis, en voeldest wijken
Uwen Zoon, ten dood gereed.

Om de bede, toen beleden,
O gij weenende Almacht,
Om uw lijden, toen geleden
In den hoogen lijdensnacht,

Werden uwe tranen sterren,
Voeren naar het paradijs,
Waar zij blinken in het verre
Blauwe hemelsche paleis.

En op wolken uit der aarde
Kringende benauwenis
Steeft gij, waar de onverklaarde
Zaligheid der eeuwen is.'

* * *

Aarzelend de stemmen zwerven
Tot een vleugelend geruisch
Veler vogels, langs de nerven
Van het voortgeplante huis.

Heiligen, verstild van trekken,
Heffen de versteende hand,
Voelen vrome klanken trekken
Door der kerke ingewand.

Knapen, in kleedij van strooken,
Zwaaïen gouden malievat,
Zwieren pluimende wierooken
Naar het bevend koepel-blad.

En een schelle tikt daartusschen
Druppels af van harden klank,
Als of perels uit hun lussen
Springen op van marm'ren bank.

Zijdene gewaden zijgen,
Bidgestoelte wordt verzet,
In de ruimte hangt het hijgen
Van een in-gekeerd gebed...

Tot het orgel op gedonder
Opent zijn verschoven sluis
En een bevend klanken-wonder
Staat te vloeien in het huis:

* * *

'Wees gegroet, Maria, boven
Alle vrouwen lof en eer,
Reine Maged uit Jehoven,
Die geboren heeft den Heer.

'Om wier aangezicht de sterre
Lieflijk blonk, te Betlehem,

In den nacht, toen gij van verre
Daaldet tot Jeruzalem.

Bij den ezel en den osse.
In een armelijke stal,
Lieflijke, moest gij verlossen
Die ons eens verlossen zal:

Jezus, tot den mensch gezonden,
Door den Oppermajesteit,
Uit wiens reinigende wonden,
Stroomt de hemelzaligheid.'

Het Nieuwe Beeld.

II.

Van den zoet gezongen toover
In het blank Maria-lied,
Nimmer gaat de ruisching over,
Of de vrome klank te-niet.

Maar een nieuw lied is gekomen,
Uitgestegen tot gebed;
Van de menschheid nieuwe droomen
Werden op de aard' gezet.

Op een hoogte, tusschen boomen,
Uitgewaaierd cirkelwijs
Naar den hemel op te stroomen,
Staat het blinkende paleis.

Rond zijn gordel, te neerglijden,
Trappen dalen tot het dal;
Velerlei gestalten schrijden
Opwaarts naar een open hal.

Binnen in, uit brons gedreven,
Onder venster, paars begloeid,
Aarzelende, als te leven,
Staat de beeltenis gegroeid.

Afgedaan en moe gestreden,
Armelijk in wijd gewaad,
Maar met glimlach over-gleden
Het oude zalige gelaat.

En de handen saamgevouwen
Over heil'ge moeder schoot,
Is de minste aller vrouwen
Opgestegen, levensgroot.

Om haar schouder, ligt bescheiden
Vlossig doekje saamgeplooid,
Overlangs, voor het neerglijden,
Heeft zij het met speld getooid.

Oude hand, nog te behagen,
Had gereinigd en gespreid
In zijn vouwen, het gedragen
Glansvergeten statie-kleed.

En het grijze hoofd daar boven
Leeft in zaligenden lach,
En haar stille lippen loven
En haar oogen zien den dag.

Zij, die komen haar te groeten,
In een trotsche stilte zijn;
Over aarzelende voeten
Sleept een verre purp're schijn.

Want opstandig, uitgestegen
Neven haar, staat hare zoon;
Zijn gestalte buigt genegen;
In zijn armen is haar woon.

In zijn hand draagt hij flambouwe,
En zijn oogen zien verschiet; -
Rees hij opwaarts in zijn bouwe,
Was 't of hij den tempel stiet.

En de barning in zijn handen,
Als een hart beeft het omhoog: -
Bloed der menschheid dat ontbrandde,
Tot een laaie vlamme vloog.

Dit bloed ging de wereld klaren,
Werd de vlamming der vrijheid,
In de vuist der proletaren
Tot een zwaard werd het bereid.

Het was slijpsel uit de vonken,
In de hersens opgelicht
Der verslaagnen, toen zij zonken,
Hoofd naar vrijheid heen-gericht.

In de goot der slavernije,
Door ellende saamgesmeed,
Klonk het uit: - de klinkend-wije
Klank, die kameraadschap heet; -

Tintelt nu tot zonne-menschen,
Sist een straal die open dekt;
Alle gore en verflenste
Levens zijn tot licht gewekt.

En gij stondt, o smarten-rijke
Moeder, in uw armoe kleed,
Dat een gouden ging gelijken,
Stof, uit vloeiend licht gesmeed.

Tranen die uw leven schreide,
Werden perelende zoom,
En uw muts is een gesmeide,
En uw houding is een droom...

Weet niet wie u lichtend maakte,
Levend in een bad van glans,
Zooals water, dat aanraakte
Sprenkeling van zonne-dans;

Weet slechts, dat zij is een arme
Vrouwe, die een zoon voortbracht;
Dat zij rust in zijne armen -
En haar is het rusten zacht;

Dat zijn hand heft vlammend teeken,
Dat hij opent toekomst-rijk, -
En zij voelt haar leven breken,
En zij lacht, een kind gelijk.

* * *

Wees gegroet, gij namelooze
Moeder, die de vrijheid baart,
Die in uwen schoot, den broze,
Onze toekomst hieldt bewaard.

Werker riep, - gij zijt verschenen,
Werker wees, - gij zijt gegaan,
Tot de diepst verachten henen, -
Allen hebt gij welgedaan.

Die verduisterden in sloppen, -
Schoven bonden in de zon, -

Moesten weg-van-steenen kloppen,
Weenden als de dag begon, -

Gingen wachten bij de schepen,
Open de gestorven hand,
Hongerende zich te sleepen
Naar der armoe schemerland, -

Allen hebt gij opgeheven
Uit ellende naar het licht, -
Knechtschap hebt gij uitgedreven
En de hoofden opgericht.

Zang en lijn en woord belijden,
Wat gij voor ons hebt gedaan,
Aan den hemel van de tijden
Als een licht-beeld zult gij staan, -

Hooger dan Maria stijgen
Zult gij, lichten in het licht...
En de moeder Gods zal zwijgen,
Ziet zij in uw aangezicht.

De menschheid.

Nog niet haar chaotisch-zijn ontstegen,
Voelend als een moeder een bewegen
Van het onbewuste, onbekende
Wezen, zuchtend in haar donkre lenden, -

Ligt de menschheid en haar mond is stil
En haar oogen kijken strak van wil,
Aangetrokken tot de vreemde droomen
Die gestegen uit haar binnenst' komen.

Hare oogen kunnen niet vasthouden
Wisseling van lijnen, die ontvouwen
Hunnen omtrek, wentelingen trage,
Achter sluiers waarin zij vervagen.

O om één ondeelbaar oogenblik
Licht te zien uitvallen, als een schrik
Tusschen het weg spoelende gefluister
In dit smartelijk doorwoelde duister.

Komt dan nooit een einde aan mijn dragen?
Valt er nog geen antwoord voor het vragen
Van dit wezen, dat in mij opbeurt
Het harde hoofd en mij de nieren scheurt? -

Eind'loos moede ligt de menschheid neder,
In haar lichaam slaapt de wording weder,
En zij voelt haar droom, het wonderbare
Zalig oogenblik, dat zij zal baren.

De zaaier.

Ziet gij de toekomst lichten als een vlies?
Hooft gij de wording kloppen aan het heden?
Ziet gij den nacht, waaruit een ster opwies?
Ziet gij den einder die zich gaat verbreedeen?

Ziet gij de schoonheid die uitkomen zal?
Zijt gij de hooge bergen opgeklimmen? -
Aan hunne toppen schuiven wolken-drommen;
Snel gaan uw voeten, want gij weet het dal. -

Hebt gij de poort verlaten en de tent?
Werdt gij te gaan een verre tocht, bewogen?
Hooft gij den klank die haren boodschap zendt?
Ziet gij het licht dat ziet met duizend oogen?

Hebt gij Uzelve afgelegd van U?
Hebt gij het bevend Al in U gevonden:
De wolken, d'aarde en het spiegel-luw
Kristal der borrelende water-monden?...

Zoo ga hoog-uit, want in U is gerijpt
Het vonkend zaad der nieuwe wereld-orde;
Strooi hare korrels, dat de wind ze grijpt
En d'ingeslapen akkers wakker worden.

De lichtende aarde.

Als de vroege zon, weer in den morgen,
Wordt nieuwsgierig tot het donker land,
In de doeken van den nacht geborgen,
Paars omwaduwd en met schemer-rand;

Lacht hij en met stralenhand maakt open,
Windsels, waarin zij gewikkeld lag,
Weg valt vouw en kreukel en de knoope,
Aarde rijst naar den blaauw-lichten dag.

Zoekt met duizend oogen te bereiken,
Oogen, veel-verwige van couleur,
De gestaltenis, die zij ziet kijken,
Goude' zon aan open hemeldeur.

En hij groet haar en zij vaart te leven,
Opent sluierloos haar weidsche schat,
Heeft zich uit den nevel opgeheven,
In haar haren klimop, bloem en blad.

Laat het zilver van haar leden lichten,
Toont de sombere vachten van haar woud
En de tintelende vergezichten
Harer heuvelen, die zij ontvouwt.

Kus mij zonne, kus de bergentoppen
Aan mijn borsten, van teelvochten zwaar,
Ik ben ziek van liefde naar de droppen,
Van het goud-vocht, dat uw lijf bewaar'.

Splij!' uw straal mijn donkre ingewanden,
Raak!' uw stralenhand mijn heimlijkheid;
Maak me drachtig, zonne, door het branden
Van de pijlen uwer heerlijkheid.

Kus mij, kus mij, want ik wil voortbrengen
Hemelwezens op mijn aardebaan,
Kinderen die de gouden vreugde brengen
En als zonen van het zonlicht gaan.

De nieuwe mensen.

Die aan d'aanvang van het leven staan,
De kinderen, de nog onmondigen,
Hun oogen zien de luchten zuiver aan,
Hun gangen de schoonheid verkondigen.

Die nog niet weten het gejaagde woord,
Hun binnenwegen liggen blinkend open;
Zij lachen tot het water, dat verstoord
Op fellen windgang is te klank geloopt.

Zij lachen tot de zee, die als een groet
Van de oneindigheid komt aan te klinken;
Zij lachen tot de aarde, als hun voet
Zich heft, omdat de verte wilde blinken.

Zij lachen tot het woud, dat een gekleur
Van malsche tinten wemelend gaat heffen;
Zij lachen tot het zalige gebeur
Der vogels die lichtstralen vliëgend treffen.

Zij lachen, daar de diepte vreedzaam ligt;
En angstig steigeren de looden bergen;
Zij lachen tot het zingende gewicht
Van kleine bloemen, die gevleugel bergen.

Zij lachen tot het spinsel van den nacht,
Het overscheemrende dat gaas uitspreidde;
Daarachter loopt de maan in wapendracht,
En stoet van goud-gespoorde sterren rijden.

Zij lachen, daar de zon beklimt de bank
Der oosterverte aan de stad der wolken
En veegt de wereld met zijn ruiters blank,
Die werpen gouden speren uit licht-kolken.

Zij lachen, daar de schemering verschikt
Het kleur-gewieg der waaiierende boomen;
Zij lachen, als de wind de waters schrikt,
Die haasten zich luidkeels om weg te stroomen.

Zij lachen, als de donder gooit geluid
En bliksem geeft het felle witte teeken; -
De slag valt op den verre einder uit,
De bergen en de wateren verbleeken. -

Zij niet, - zij gaan den aarzeloozen gang
Van de bewusten die zich veilig weten;
Ze zijn geboren in den samenhang
Dier eindelooze verten, ongemeten; -

Ze zijn geboren uit het zingend woud,
Uit vreemde schittering der vreemde nachten,
Uit blanke maan en blinkend sterre-goud,
Uit wilde ruiters die den ochtend brachten.

Ze zijn uit diepten en uit dichtebij,
Uit alle werelden die liggen open,
Ze zijn uit vogel, bloem en blad en bij,
Ze zijn uit bergen die de lucht aanloopen,

Ze zijn geboren uit het overal,
Uit vlugge wolken en het hemelteeken;
Ze zijn uit stilten en den klankenval
Des donders die zijn luid bevel gaat spreken.

Ze zijn de kinderen van Oost en West
En Noord en Zuid en alle landen samen;
Ze zijn de kinderen die uit het nest
Van het Heelal tot lichtend leven kwamen. -

Die aan d'aanvang van het leven staan,
De kinderen, de nog onmondigen,
Hun oogen zien elkander zuiver aan,
Hun gangen de schoonheid verkondigen.

Wandeling.

Een fijne geur ontstijgt de versche gronden;
De luchten worden willig voor geluid;
Er breken kleine blauwe kreetjes uit,
Geritsel als uit duizenderlei monden.

Een malsche vleug van lente wordt gezonden;
Zijn adem is bewaaid van het kruid
Dat uit de omgeworpen voren spruit,
Onmetelijk, en dampend in den ronde.

In eenzaamheid langs hakkelige paden
Die loopen waar de kleine heesters staan,
Als kinderen die de verrassing wachten,

Peinzende stille werker is gegaan
En hoort het kiemen der gestorte zaden...
En in zijn hart het zingen der gedachten.

De landen.

Onmetelijk de landen in den nacht,
Ontelbaar de niet eindigende sterren,
Onvatbaar het alom gezonken verre,
En open ligt mijn ziel daarin en wacht.

Het stijgen der tot gaan gewijde bogen,
Het wiegen van de landen naar den trans.
Het zachte ruischen van de sfeer bewogen -;
Mijn ziel wordt stil en van een vreemden glans.

Zij neemt het ademen der landen over,
Zij draagt de sterren, aan de lucht gesteeld,
Zij is een afgrond-diepe kleuren-toover
Zij wordt gelijk het ruim door licht bespeeld.

Onmetelijk de landen in den nacht,
Ontelbaar de niet eindigende sterren,
Onvatbaar het alom gezonken verre,
En lichtende mijn ziel die wiegt en wacht.

Voorjaar.

O de verrukkelijke, de gele en de bruine landen,
De bruidgetooide landen van het voorjaar,
Dâar zij den lichtgod wachten, die het zaad
Dat in hun schoot rumoert, zal stuwen naar den hemel.

De hemel zelve, in oneindigheid
Staat hij luid ademend over de aard' gebogen
En voelt de voeten van de sterren gaan,
Tusschen de wolken vodden om zijn lijf.

Hij wentelt zich en met hem wentelt om
De atmosfeer, luidkeels; - aarde en sterren
Omarmen zich en worden van één lichaam, -
Het sterrengoudzaad in de aarde dringt.

En wij, wij kussen U bemind Heelal
En plukken uit uw sidderende hart
De kleine vruchten van de gouden sterren
En eten ze en proeven Eeuwigheid.

Drie verzen voor Richard N. Roland Holst, naar aanleiding zijner nieuwe wandschilderingen in den A.N.D.B.

I.

Oproep.

Maak' u gereed; - het jonge licht,
Het heeft de paarse nacht gebroken,
Het gaat de trage lucht bestoken, -
Maak' u gereed, hef uw gezicht.

Ik hoorde in mijn stillen stond
Een klok slaan zilver-felle slagen,
En nu ik opzie, gaat het dagen, -
O goude' blijdschap die ik vond.

Maak' u gereed, - het is de dag,
Hij gaat de gele waters wekken,
Hij wil ze naar den hemel trekken,
Hij zendt zijn heirbaan en zijn vlag.

Ik zie een diamanten drom
Van ruiters die licht-zwaarden voeren;
Ik wil mij snel de voeten snoeren, -
Ik sluit mij bij u aan, - ik kom.

Hoort gij het twistende geschal
Der wapens door de luchte-zalen?
Hoort gij de paarden adem-halen?
Hoort gij der hoeven rythmen-val? -

Ik word gedompeld in een bad;
Mijn hoofd is als een zee vol-zonken,
Mijn oogen worden stralen-dronken,
Om mij wankelt een klanken-stad. -

Ziet gij de pijlen afgericht?
Hoort gij de gronden die ze vingen?
Hoort gij de oceanen zingen?
Ziet gij den bijl-slag van het licht? -

Ik hoor het krakende bedrijf;
De hemel wordt op aard' geworpen;
Ik heb mijn kleeding afgeworpen;
Naakt is mijn ziel, naakt is mijn lijf. -

Zoo ga, mijn gave mensch-beeld, naakt
In de volkomene kleedij,
En stort u in het klare, blijde
Licht dat u heeft aangeraakt.

II. De nacht.

Wat leest gij aan den hoogen sterre-nacht?
Uw oogen worden lichtend bij het staren;
Het is, alsof gij op zoudt willen varen
En naar een teeken uit de verte wacht. -

DE MAN.

Die u hebt zacht, o vrouw, naast mij bewogen -
Dreef daar een zwaan in dichtgestreken wiek? -
Ik weet mijn zinnen niet, - was het muziek,
Die mij heeft aangezongen uit den hooge?

DE VROUW.

Droomdet ge mij, - zaagt gij den verren nacht,
Een hooge vrouw, haar blauwen mantel spreiden, -
Haar handen gingen sterre-licht bereiden,
Van af haar haren sintelde de pracht.

DE MAN.

Ik weet mijzelve niet, - ik voelde wel
Het zoete wonder dat uw mond kan geven,
Wanneer uw lippen tot de mijne' beven, -
Maar dieper, leek' mij gindsch ontroerend spel.

DE VROUW.

Zie tot de sterre-nachten, - zie tot mij; -
Koel is hun licht, maar ik kan u omdekken

Met wilde wellingen en weet uit u te wekken
Des oer-menschen vernomen liefdes-schrei.

DE MAN.

En als het dag wordt, zal ik weder staren
En zien den bajert klimmen van het goud;
Een eeuwigheid komt over ons gevaren,
En gij en ik zijn klein en stil en oud.

DE VROUW.

Maar wat ik heb ontvangen in den nacht;
Het nieuwe wonder van den gouden morgen,
Houd ik in donk're moederschoot geborgen,
Totdat de tijden komen die ik wacht.

DE MAN.

En daar hij komen zal die mensch, - weer zal
Hij, zelve raadsel, naar de raadsels staren,
Die vonkelende aan den hemel varen
En op de aarde lichten overal.

DE VROUW.

Open mijn ziel, dat ik u gansch ontvange;
Ik draag het beeld dat levensadem geeft;
Ik draag een hooger wonder, dan ginds heeft:
De nacht aan sterren in den locht gehangen.

DE MAN.

En altijd trekt hun verre vlucht mij aan;
Wat zeggen gindsche vonkels in hun teeken,

Wat zegt de zon, wanneer hij ze gaat breken,
Wat zegt de nacht, wanneer hij moet vergaan?

DE VROUW.

Ik weet een wezen vol van schemeringen;
Er waren blauwe dampen in haar om
En vreemde stemmen zeggen vreemde dingen;
Haar mond bewaakt dat kostbaar eigendom.

Zij weet het komen van den zonne-wagen,
Zij weet den neerval van het zonne-zaad,
Zij weet het vloeien van den dageraad,
Zij weet de wolken die goud-vanen dragen.

Zij kent de stilte der gewijde droppen
Die vallen en de aarde maken wijd,
Zij kent de vonkelende sterre-knoppen
Wier lichtstraal als een schuwe glas-toon glijdt.

Zij meet de diepten der verschijningen,
Zij draagt den chaos in haar donk'ren schoot,
Zij weet het leven in zijn deiningen, -
Daar is geen God, die boven haar gebood.

Zij wacht op u, kom haar u-zelve brengen,
Breng haar het vonkelende zaad der zon; -
Zij wil haar wezen met het uwe mengen,
Zij is de kracht uit wie uw dag begon.

Wees gij de dag die voor haar is verschenen, -
Zij wil de nacht zijn die in u vergaat;
Zij wendt haar open kelke tot u henen,
Zij wil wel sterven, opdat gij bestaat.

DE MAN.

Wees stil, wees stil, wek niet de nijd der sterren,
Uw oogen stralen lichter dan hun schijn;
Ik zou in u verzonken willen zijn,
En aarzeling en schroom houden mij verre.

DE VROUW.

Zij is het raadselende moederwezen,
In haar uit-springen alle bronnen van bestaan,
Doop u in haar, opdat zij zalig weze',
En reiner zult gij weer uit haar ontstaan.

III.
Mijmering.

Het altijd vloeiend universum gaat
Zichzelve in een valen schemer doopen;
Vormen en verven in elkander loopen,
Totdat het al weer in zijn chaos staat.

De aarde wordt gedekt door hemel-wegen;
De wolken glijden in de diepten neer;
De zeeën komen sterren aan-gestegen;
Het stroomende stroomt in elkander weer.

Nu is het uur der mijmering geboren;
Haar zoet gezucht door alle wezen vliet;
Uit alle dingen splijt een eige' lied,
Wordt eenheids-fluistering van duizend koren.

Nu weg te duiken in de kern der dingen,
De wortels tasten aan het wordend woord,
De spindels zien, die wenteling ontvingen
Van het leven dat zich-zelf weeft voort.

Ik lig en luister, tot de aard' verzonken.
En hoor de wieling in haar trillend rijk;
Van al wat uit haar komt, mij aangeklonken,
Ben ik de stem en hoorder tegelijk.

Ik ben voortbrenger en het voortgebrachte,
Ik ben de ander die zichzelf' ziet,
Ik ben de dader en de zich gedachte,
Ik ben de noemer die zich noemen liet.

Ik zie mij gaan onder de hemel-velden,
Ik zie mij liggen in den mullen grond,
Ik zie mij opstaan om van u te melden,
O leven, dat mij u te melden, zond.

Nu ligt gij in den schemer en ik droom
Te luisteren bij het oer-oude zingen,
Dat de natuur gaf, vóór haar vormen gingen
Zich scheiden-af, een arbeid diep en loom.

Want alle nacht geschiedt weer dit hoog wonder;
De schemer roept ze ten gemeenschap aan,
Zij komen vloeien-af hun verre baan,
Ten oost en west en noord en zuiden onder.

Dan stijgt weer samenspel uit hunne koren.
Zij wisselen hunne ervaring uit;
Uit ster en bloem en steen en plant en kruid
Wordt nieuwe schoonheid op de aard' geboren.

Ik lig en luister, nevel trekt al op,
De sterren groeien aan de hemel-bogen,
Een blauwe nacht staat stil en onbewogen, -
Maar in mij hamert rusteloos geklop.

Wanneer zal ook uit u, o maatschappij,
Donker reusachtig web van vreemde cellen,
Gemeenschap en uitwisseling doen snellen
De nieuwe schoonheid die den mensch maakt vrij? -

Het woud.

Donkre boomen uit mijn kostbaar woud,
Geboren naar den hemel op te schieten,
En uit uw waaiend koepel-dak te gieten
Koelte, waarvan de grijze aarde houdt, -
Zooals een orgel zijt gij opgebouwd:
Pijpen van klank en fijne hooge sprieten,
Die uit hun steigering stemmen loslieten, -
Te roepen staat gij, klankenwachtend hout.

Des ochtends komt uw hemelsche bespeler,
Uw organist, uw goudenklankuitdeeler, -
Zijn voet aanraakt uw donkerend pedaal,
Zijn vingers zijn op dansende lichtstraal,
Hij loopt met trillers langs uw stammendos,
En uit uw takken breekt verrukking los.

**In de kamer.
Voor Els en Koentje.**

Naast de jonge moeder is het kleine
Kindje en het slaapt nu in de reine
Sfeer van lichtlijk-amber moesselien,
Waardoorheen gij nauwelijks kunt zien;
Kindje ligt daar in een schoonheidsdal,
Kindje ligt daar in een wit Heelal
Van donzen dekentjes en kussens puur,
Kindje ligt daar in het morgen-uur
Zijn's levens, als een nieuw ontdekte bloem;
Uit de jonge moeder kwam die roem -
En zij zelve ligt in zaligheid
Tot de gouden stilte heengespreid,
En zij lacht maar, alles in haar lacht,
Want zij heeft een wonder voortgebracht,
Een jong menschje is in haar ontstaan,
Een jong kindje is uit haar gegaan,
En het ligt daar, heldertjes gemaakt
In een hemelsch bedje, wit gedaakt,
In zijn lede-kantje fijn gelust, -

Het zes-dagig kindje ligt gerust,
 En het houdt met beide handjes vast
 Zijn jong leven dat het heeft getast,
 En er komen van zijn lippen uit
 Kleine krakelingen van geluid,
 En het rekt zich, geeft een hooge schreeuw,
 Wil dan boven uit de wolken sneeuw
 Van zijn witte bedje naar het licht,
 En het roept met rimpelend gezicht
 Dat het honger heeft en Een na Een
 Komen teere handen, brengen heen
 Zeer behoedzaam, kindje's kleine vracht,
 Naar het wereldje, waar moeder wacht,
 En met oogen iets tot kindje zegt; -
 Kindje voelt zich worden aangelegd
 Aan iets teeders, zachts, iets als satijn,
 En het bijt daarin en doet het pijn, -
 Maar n i e t spreekt de moeder, en zeer stil
 Buigt zij tot het kindje, want zij wil
 Dat het kindje bij haar borst verblijv',
 Dat het ete, neme' van haar lijf,
 Voedsel voor den honger, dien het heeft,
 En de moeder voelt, hoe zich begeeft
 Uit haar, drop na drop - en over-vloeit
 Tot het kind, dat aan haar lichaam groeit,
 Tot het kindje, dat voor haar bereidt,
 Pijnen en de hoogste zaligheid.

De werelden.

Vol zijn de werelden der moederweelde,
Het ruischen der geboorten overal,
In alle sferen beving en neerval
Van de atomen, die atomen teelden.

Blijdschap mag niet ophouden te zingen
En kleuren haasten zich den langen dag
Alle de nieuw verschenen dingen,
Aan te kleeden met gezang en lach.

Maar in donkre nachten, als een mist,
Valt uit heerschershanden wijd gebaar
Over de moegezongen zangersmonden.

Alle blijdschappen worden uitgewischt,
De kleuren donkren snel en worden zwaar,
De vlugge klanken hebben rust gevonden.

Avond.

Melodieën hangen aan de boomen
Het is avond - uit de grachten stijgen
Nevels en de takgestalten droomen
En de kleine vlugge vogels zwijgen.

Van oneindigheden volgeladen
Is de avond en de blaren duistren -
Lucht wordt zwaar van schemervolle zaden
En de nacht wil tot de aarde fluisteren:

‘Morgen zult gij wederom uitblinken,
Onder ochtend's gouden lichtgestoei,
Met uw takken die aan boomen hingen,

En uw stammen loopen weer in bloei,
En uw kronen zullen goudwijn drinken,
En uw kleine vogels zullen zingen.’

Het kleine meisje.

Dagelijks, het kleine meisje
Met de waschmand aan haar heupen
Langs het smeetsel van de leuning
Kartelend bezij het brugje,
Dat te peinzen ligt op water
Groenig, van het bruin-rood grachtje, -
Dagelijks, het kleine meisje
Op het stil nadenkend brugje
Naar de overzijde gaat zij,
Lachende, het kleine meisje
Met de waschmand aan haar heupen.

Dagelijks, aan open venster
Waar hij luistert naar de woorden
Die er komen uit het grachtje,
Het steen-roode bruine grachtje,
Met zijn stil geplante boomen,
Langs het ademende water
En het ruggenbollend brugje, -

Zit de dichter, - en het meisje
Dagelijks, het kleine meisje
Ziet hij stappen bij het brugje,
Met de waschmand aan haar heupen.

Overal langsheen het grachtje,
Aan de heenzij en de keerzij
Staan geschaard de huizenmutsjes,
Waarin kleine mensen steken,
Wier dom waschgoed in de manden
Wordt geschommeld door het meisje,
Gaande overheen het brugje
Dat nadenkend ligt op water
In een hoogerugde houding
Onder beide kleine voeten
Van het stappend kleine meisje.

Overal bezij het water
Aan de geveltjes der huizen,
Gelardeerd met stukjes speksteen, -
Aan de bruineboontjes huizen,
Ingezet staan kleine vensters;
Op de kleine vensters dansen
Loovertikjes van de zonne,
Kleine spiegeltjes van goudlicht
Schuivend overheen het water
Over het klein meisje henen
Op het stil nadenkend brugje.

En de dichter aan het venster
Neemt zich voor een Vers te schrijven
Van het sidderende grachtje,
Met zijn ingeplante boomen
Langs het wiegelende water,
En zijn hooggerugde brugje
En zijn kakelende leuning
En zijn bruine-boontjes huizen
En zijn dagelijksche meisje
Met de waschmand aan haar heupen
Dansend in den dans der zonne.

Maar het dagelijksch meisje
Langs het smeetsel van de leuning
Kartelend bezij het brugje
Dat te peinzen ligt op water
Naar de heenzij en de keerzij.
Van het steenrood groene grachtje
Met zijn bruineboontjes huizen, -
Weet niets van het spel der zonne
Weet niets van het spel der verzen
En zij lacht maar, het klein meisje
Met de waschmand aan haar heupen.

Want zijzelve is als verzen,
Want zijzelve is als zonne,
Dansende bezij de leuning
Overheen het stille water
Onder het nadenkend brugje

Met zijn hooggerugde houding
Naar de heenzij en de keerzij
Van de bruineboontjes huizen
Met zijn geveltjes van speksteen
En de stil geplante boomen
Aan het steenrood groene grachtje.